

TILSTANDSRAPPORT VIKEVÅG KUNSTGRESS STAVANGER KOMMUNE

UTARBEIDET AV:

**Norges Fotballforbund
v/Jon Asgaut Flesjå
i samarbeid med Stavanger Kommune
05.12.2022**

INNHOLDSFORTEGNELSE

GENERELT	
1. INNLEDNING	4
2. BEHOVSVURDERING	4
3. KUNSTGRESS, KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER	6
4. TILSTAND	7
5. PLAN FOR REHABILITERING OG ANBEFALT UTBEDRING	9
6. SPILLEMIDLER/ FINANSIERING	10
7. TEGNINGER OG VEDLEGG	11

GENERELT

Denne tilstandsrapporten bygger på veileder for «rehabilitering/ombygging av eldre idrettsanlegg, bestemmelser for tilskudd fra spillemidlene», utgitt av Kulturdepartementet (V-823 B).

Det kan ytes tilskudd til omfattende rehabiliteringer av anlegg når dette primært vil gi større og bedre forhold for aktivitet blant barn og ungdom. Søknadsprosedyrene og tilskuddssatsene er i hovedsak de samme som for nyanlegg.

Av generelle bestemmelser er det verdt å merke seg at anlegget må være prioritert i den vedtatte kommunale plan for idrett og fysisk aktivitet. Forhåndsgodkjenning av planer skal gjøres etter samme regler som for nye anlegg.

Grunnlaget for rehabiliteringen skal være utilfredsstillende bruksfunksjoner og/eller stor brukslitasje som ikke kan rettes opp ved normalt vedlikehold. Kunstgressbanen må normalt være minst 10 år før det kan søkes om tilskudd til rehabilitering.

Tilstandsrapportens struktur, metodikk og terminologi er, så langt det er naturlig, utført i henhold til NS 3424. Rapporten er likevel ingen garanti for at det ikke kan finnes skulde feil, skader og mangler ettersom det ikke er foretatt prøvegravinger, rørinnspeksjoner eller åpning av konstruksjoner. Rapporten bygger i stor grad på visuelle observasjoner og opplysninger fra eier/drifter.

Materialbeskrivelser og beskrivelser av symptomer på tilstandssvekkelse er i tråd med NBI's veiledning for NS 3424 og tilhørende definisjoner og terminologi. Tilstandssvekkelser angis også etter denne standarden på følgende måte:

- Tilstandsgrad 0: Ingen symptomer
- Tilstandsgrad 1: Svake symptomer
- Tilstandsgrad 2: Middels kraftige symptomer
- Tilstandsgrad 3: Kraftige symptomer (også sammenbrudd og total funksjonssvikt)

NS 3424 har undersøkelsesnivåer fra 1-3. Denne rapporten er basert på undersøkelsesnivå 1 som er laveste detaljeringsnivå. I praksis betyr dette at gjennomføringen av befaringen begrenses som følger:

- Det utføres kun visuelle observasjoner på tilgjengelige flater uten fysiske inngrep.
- Inspeksjon blir kun utført på lett tilgjengelige deler av konstruksjonen
- Flater som er skjult av snø eller på andre måter er skjult er ikke kontrollert
- Det er ikke foretatt funksjonsprøvinger på bygningsdeler eller installasjoner.

NS 3420 (Beskrivelsestekster), NS 3451 (Bygningsdelstabell) og NS 3455 (Bygningsfunksjoner) er funnet uhensiktsmessig og er ikke lagt til grunn i framstillingen av rapporten.

1. INNLEDNING

1.1 *Vikevåg kunstgress/Rennesøy fotballbane*

1.1.1 *Beliggenhet*

Anlegget ligger sentralt plassert i forhold til infrastruktur som skole, og i gåavstand til både garderobe og skole.

1.1.2 *Idrettsanlegg i området og utviklingspotensiale*

Anleggsnr.37515

Anlegget er bygget i 2014 og er en 11-er kunstgressbane . Spilleflate er 60x10 meter pluss sikkerhetssone. Ombygget fra gress til kunstgress. Det er også en ekstar spillflate/7-er bane i forlengelse bak kortside mot sør.

Anlegget fikk spillemidler i 2014.Totalt: 1,804 mill. kroner Banen blir benyttet av både Rennesøy FK og Mastra IL som klubber til trening og kamper. Banen stilles også til diposisjon for skoler og til egentrening og aktivitet utenom ordinære trenings- og kamptidspunkter.

2. BEHOVSVURDERING

Kunstgressbanen blir svært mye brukt hele året av både klubb og skole.Brukstiden ligger trolig på opp mot hele 2500 timer pr. år!!Skolebruken på dagtid med sko som har «flate såler» forsterker slitasjen av kunstgresset

3. KUNSTGRESS, KRAV, FUNKSJONSKRAV OG TYPER

3.1 KRAV TIL KUNSTGRESSBANER

3.1.1 *Krav til overbygning*

Det stilles strenge krav til overflatejevnhet på kunstgressbaner. Det tillates ikke større overflateavvik enn ± 10 mm på 3 m rettholt på ferdig lagt kunstgressdekke. For å sikre en jevn nok overflate, må det ikke forekomme setninger eller telehiv i banen. Overbygningen må derfor bestå av ikke telefarlig og setningsfri masse. Telefarlig masse i grunnen kan sikres enten med isolasjon eller ved masseutskifting.

3.1.2 *Krav til drenering*

Det er krav om at det skal være god drenering av kunstgressbaner. Kravet til selve kunstgresset (og også for underliggende sjikt), er at en 180 mm vannsøyle over en avgrenset flate skal kunne ledes ned i grunnen i løpet av en time. Dette kan bare oppfylles dersom grunnen er godt drenerende og dersom bære- og avrettingslag er godt vanngjennomslippelig. Ved tette masser i grunnen må det legges et dressystem i banen.

3.1.3 *Krav til spillebanen*

11-er baner:

I utgangspunktet anbefales det at en kunstgressbane har en spilleflate på min 64x100m. Imidlertid er krav til spillebanens størrelse avhengig av i hvilken divisjon banen skal benyttes, mens kravet til sikkerhetssoner gjelder for alle baner der det spilles organisert fotball. Fra og med 3. divisjon herrer og lavere kan fotballkretsen stille krav til spillebanens størrelse og kvalitet. Som regel settes kravet til minimum 60x100 m. Detaljer rundt banestørrelser finnes i den enkelte divisjons Turneringsbestemmelser og i Norges Fotballforbunds (NFF) Kampreglement.

Ved seriespill i de høyere divisjoner, er kravet at spillebanen skal være minimum 64x100 m for 2. div herrer og 1. div kvinner og 68x105 for divisjoner over. Ved særtilfeller kan det gis dispensasjon fra dette.

7-er baner.

Her er minstekravet en spilleflate på 30x50m for de yngste, mens det anbefales 40x60m for seniorer.

I forhold til banestørrelser har nå NFF gjort endringer av størrelser i forbindelse med at det innføres 9-er fotball. 9-er baner vil ha en anbefalt str på 48-50x64-70m og en 5-er bane 20x30-40m. Det er også fra tildelingen i 2016 innført egne tilskuddssatsen for tilskudd av spillemidlene for 9-er baner og de minste 7-er banen.

3.1.4 Krav til sikkerhetssoner

11-er baner:

Uansett banestørrelse er det krav om at det i tillegg til spillebanen skal være en sikkerhetssone utenfor spillebanen på totalt 4m utenfor sidelinjene (hvorav minimum 2 m med kunstgress) og 5m utenfor mållinjene (hvorav minimum 3 m med kunstgress).

9-er, 7-er og 5-er baner:

Utenfor spillebanen skal det være en sikkerhetssone på totalt 3m utenfor både sidelinjene og mållinjene. Minimum halve sikkerhetssonen skal bestå av kunstgress. Det anbefales imidlertid min 2,0 m kunstgress. Denne sikkerhetssonen gjelder alle baner mindre enn 45x90m.

For begge banetyper gjelder det at i sikkerhetssonen skal det ikke være fysisk hinder slik som flomlysmaster, innbytterbenker, reklameskilt, tilskuere, vegetasjon, sperregjerder og lignende.

3.1.5 Krav til flomlysanlegg

Ved bygging av kunstgressbaner anbefaler NFF et flomlysanlegg med en belysningsstyrke på 200 lux med en jevnhet (E_{min}/E_{mid}) på 0,6. Dette vil tilfredsstillere kravet til konkurranser på mellomnivå som har middels store tilskuermengder med middels lange syns avstander (belysningsklasse II). Dette tilfredsstiller også kravene fra KUD vedr tilskudd av spillemidlene.

For konkurranser på lavt nivå som vanligvis ikke har tilskuere samt til generell trening, er det tilstrekkelig med en belysningsstyrke på 100 lux med en jevnhet (E_{min}/E_{mid}) på 0,6. Flomlysanlegget skal tilfredsstillere kravene i NS-EN 12193.

For baner i høyere divisjoner gjelder egne krav til belysningsstyrke.

3.2 FUNKSJONSKRAV KUNSTGRESSDEKKER

3.2.1 Kunstgress for breddefotball eller toppfotball

NFF (som setter krav til spilleunderlag i obligatoriske kamper) har nå innført 2 klasser kunstgress. En klasse beregnet på breddefotball, og en klasse skal tilfredsstillende FIFA-kravene, beregnet på toppfotball. Kulturdepartementet (KUD) vil ikke skille på klassene, og gir spillemidler på lik linje uansett hvilken klasse som velges.

For breddefotball:

Kravene i denne klassen er gitt i Nordisk Standard. Kunstgresset som tilfredsstiller kravene i denne klassen, vil bli godkjent av KUD for spillemidler, og av NFF for kamper i breddefotballen. Baneier bør likevel vurdere om de også vil investere i et FIFA Quality sertifisert kunstgress ut fra kvalitetshensyn. **Dette er noe vi i NFF anbefaler av hensyn til kvalitetsikring av anlegget.**

For toppfotball:

For kampavvikling i toppfotballen (3 øverste divisjoner menn og 2 øverste divisjoner kvinner) gjelder i tillegg FIFA Quality Pro - kravene. Se også den enkelte divisjons Turneringsbestemmelser.

En breddeklubb vil selv kunne velge klasse ut i fra bl.a. økonomi, mens en toppklubb må velge «FIFA Quality Pro» for å kunne spille kamper på kunstgress. «FIFA Quality Pro» kan være vanskelig å tilfredsstillende uten å benytte en gummipad under gressteppet. Gummipaden vil vanligvis kunne beholdes når kunstgresset skiftes ut første gang. Det stilles ikke krav om gummipad selv for toppfotball, men ut fra det en vet om eksisterende kunstgress, vil en sterkt anbefale dette.

3.2.2 Standard konkurransegrunnlag

NFF's og Kulturdepartementets standard konkurransegrunnlag for innhenting av tilbud for kunstgress til fotball (V-0857B) skal brukes ved innhenting av tilbud på kunstgressdekket. Disse vil i løpet av 2016 bli revidert. Inntil da har NFF en mal som anbefales brukt.

3.3 KUNSTGRESSTYPER

3.3.1 Generelt

NFF (Norges Fotballforbund) setter svært strenge krav til kvaliteten på kunstgressdekker. Intens bruk og krav om lang levetid med gode idrettsfunksjonelle egenskaper, stiller store krav til kunstfiberens slitestyrke og til et godt vedlikehold.

3.3.2 Sandfylt kunstgress

Sandfylt kunstgress har vært på markedet siden 1989 og benyttes i dag ikke på 7-er og 11-er baner. I sandfylte systemer ble det som oftest lagt en gummipad under kunstgressdekket. Dette systemet betraktes i dag som forrige generasjon.

3.3.3 Gummifylte systemer

Gummifylt kunstgress er utviklet de siste årene og ble først gang lagt i Norge i 1999. For breddefotball kan systemet legges direkte på et avrettet grusunderlag uten støtdempingssjikt (pad), selv

om NFF anbefaler støtdempingssjikt også her. For anlegg for toppfotball må/bør det legges et eget støtdempingssjikt.

I systemer med støtdempingssjikt brukes som oftest et kortere kunstgress (40-50mm) mot 50-60mm uten. I kunstgresset legges det først et lag med sand av varierende tykkelse (7-15 mm) slik at kunstgresset blir stabilt. Deretter fylles det opp med 15-30 mm løs gummigranulat. Noen leverandører leverer nå også systemer med kun gummigranulat.

For fotballanlegg uten støtdempingssjikt, må hele systemet skiftes ut ved rehabilitering av anlegget. Dersom det er benyttet et støtdempende sjikt under kunstgresset, kan dette ofte beholdes ved rehabilitering.

4. VURDERING AV BANENS TILSTAND IHT NS 3424

4.1 RENNESØY FOTBALLBANE, STAVANGER KOMMUNE

4.1.1 Reguleringsmessige forhold:

Området er regulert til idrettsformål.

4.1.2 Grunnforhold

Beskrivelse grunnforhold og oppbygging:

Anlegget ble bygget om fra gress til kunstgress i 2014. Oppbyggingen er gjennomført i henhold til forskrift og anbefalinger, men valg av kun SBR-gummi uten sand som innfyll har resultert i ekstra slitasje, og er ikke i henhold til våre anbefalinger for denne type anlegg.

Vurdering:

Gode grunnforhold, men feilaktig oppbygging.

Tilstandsgrad: 3

4.1.3 Dreneringssystem:

Beskrivelse:

Samle- og overflatedrenering.

Vurdering:

Opplyses til å være tilfredsstillende. Bør uansett sjekkes og kontrolleres etter avtaking av kunstgress. Det samme bør vanngjennomtrengelighet.

Tilstandsgrad: 1

4.1.4 Funksjonskrav dekke, se også vedlegg 1.

Beskrivelse av eksisterende dekke / kunstgress-system:

Kunstgressbanen ble bygget i 2014. Kunstgresset er av typen mono fiber, men kun med 30-25

mm SBR-gummi som innfyll . Det er ikke lagt pad som støtdemping etter det vi får opplyst.

Vurdering:

Kunstgresset er EKSTREMT slitt etter lang tids bruk.Oppbygningen av kunstgresskonseptet med KUN SBR-gummi uten sand som innfyll, har ført til at stabiliteten i gresset/»kunstgresssteppet» opphører. «Gresssteppet» vil da etter hvert bevege seg under bruk, og backingen som fiberen i festet i vil slites og gresset vil da slippe fra backingen. **DETTE ER BLITT ET STORT PROBLEM** allerede nå etter 8-9 års bruk, og har økt kraftig det siste året.Den intense bruken av både Rennesøy FK, Mastar II og skoler, vil bare forsterke denne slitasjen og fører nå til at store mengder fiber løsner fra backingen. Disse ekstraordinære forholdene **ER EN STOR MILJØUTFORDRING** og bør utbetres snarest

Tilstandsgrad: 3+

4.1.5 Flomlysanlegg

Beskrivelse:

6 master; 3 på hver side av banen og er av typen halogen,SON-T lamper?. Lysstyrken ble ikke vurdert ved befaring på dagtid.

Vurdering:

Lysanlegget bør oppgraderes med LED armatur ved rehabilitering.Det gis spillemidler også til en slik rehabilitering

Tilstandsgrad: ?

4.1.6 Tilgjengelighet

Beskrivelse:

Tilfredsstillende,da anlegget ligger i nær avstand fra både parkeringsplass, garderobes og skole.

Vurdering:

Tilfredsstillende

Tilstandsgrad: 0-1

4.1.7 Drift og vedlikehold

Beskrivelse:

Anlegget driftes av kommune.Rutiner for vedlikehold bør dokumenteres og gjøres i henhold til driftsinstruks.Loggføring er også viktig om det skulle dukke opp et krav om reklamasjon senere.

Vurdering:1

Fiberen løsner pga. ekstraordinære omstendigheter (se 4.1.4),men skyldes ikke mangelfull drift

Tilstandsgrad: 3

5. PLAN FOR REHABILITRING OG ANBEFALT UTBEDRING

5.1 PLAN FOR REHABILITERING

5.1.2 Plassering av banen

Ingen endringer av plassering .

5.1.3 Banestørrelse

68x105m som forblir uendret

5.1.4 Sikkerhetssoner

Sikkerhetssonene og kunstgressarealet er iht krav. Etter det vi observerte synet sikkerhetssonene å fungere etter intensjonene og forskriftene. Det bør likevel legges kunstgress helt ut til kant/gjerde ved rehabilitering. Anlegget lukkes i tråd med ny forskrift om miljøtiltak for å hindre granulatlukt. Også for å hindre motorisert ferdsel og annen uønsket ferdsel inn på anlegget.

5.1.5 Ballfangernett

Det er ballfangnett bak målene. Det må vurderes ei oppgradering av disse. Det bør også skje ei oppgradering av gjerde rundt banen i forbindelse med miljøtiltakene og en «lukking av anlegget.»

5.1.6 Adkomst og parkering

Adkomst og parkering blir uendret.

5.1.7 Publikumsarealer

Som før.

5.1.8 Garderobeanlegg

Garderobes med dusj og dommergarderobe i hall i gangavstand fra kunstgressbanen. Garderobes og klubbhus er ikke befart og tilstand er ikke vurdert

5.1.9 Universell utforming

Adkomst og parkering oppfyller dagens krav til universell utforming. Ved en lukking av anlegget bør en likevel påse at kravene til universell utforming oppfylles. Garderobes og klubbhus er ikke kontrollert i forhold til universell utforming.

5.1.10 Flomlys

Lysanlegget bør skiftes. En oppgradering til ledlys anbefales sterkt i forhold til både effektivitet/funksjonalitet og energisparende tiltak

5.1.11 Eksisterende anlegg for overvann, drenering og trekkør

Fungerer noenlunde bra, men bør sjekkes om det er tette masser/dårlig drenering og om det fungerer etter intensjonene. Drensgrøftene bør kontrolleres og sjekkes slik at vi har garanti for at de fungerer etter intensjonene. Det bør også tas «en ekstra runde» for å sjekke at jevnheten på avrettingslaget er tilfredsstillende i henhold til krav om både drenering og jevnhet.

Det ble opplyst at anlegget i all hovudsak ligger på bærelag og glasospor, og at den vertikale dreneringen fungerer tilfredsstillende.

5.1.12 Banedrenering og avskjærende drenering/overvann

Virker bra og forblir uendret. Bør likevel sjekkes i forhold 5.1.11.

5.1.13 Trekkerør

Uendret.

5.2 ANBEFALT UTBEDRING

5.2.1 Eksisterende baneoppbygging

Eksisterende baneoppbygging er bra og ligger på utsprengt fjellmasse etter byggingen av Rennfast. Det må likevel vurderes eventuell utskifting av deler av masse etter at kunstgresset er tatt av, om en finner det nødvendig i forhold til jevnhet og vanngjennomtrengelighet. Erfaringer så lang viser likevel at banen både drenerer godt og at det ikke er setninger.

5.2.2 Planlagt baneoppbygging

Ser ikke ut til å være behov for utbetring her, men eventuelle ujevnheter bør rettes opp ved avtanking gammelt kunstgress. Drengrofter må event. sjekkes for å få bekreftet at de fungerer etter intensjonene.

5.2.3 Fall/overhøyde

Er bra og endres ikke. Må likevel kontrolleres.

5.2.4 Flomlysanlegg

En oppgradering til LED-armaturer anbefales.

5.2.5 Undervarme

Ikke eksisterende

5.2.6 Konklusjon

Kunstgresset er totalt utslitt og bør skiftes umiddelbart da det utgjør en stor miljørisiko ved at ekstremt store mengder fiber løsner. Se 4.1.4. Kunstgresssteppet er på større partier slitt helt ned til backingen og utgjør også en stor potensiell skaderisiko. NFF Rogaland har tidligere sendt en «bekymringsmelding» vedrørende dette. Vinterbrøyting vil forsterke slitasjen.. Likevel må anlegget lukkes helt i tråd med ny forskrift, og trafikken ut og inn av anlegget «sluses inn» til færrest mulig innganger/utganger,. Filter må monteres i drengkummer (se veileder) og det bør etableres et eget snødeponi, gjerne på område bal kortside mot sør. Eller gjennom event. en innsnevring av bane for å deponere snøen ved brøyting inne på anlegget slik at granulater eller annet innfyll kan føres tilbake og forbli på banen. Ved rehabilitering anbefaler vi også at det legges kunstgress i sikkerhetssone og ut til kantavslutning/gjerde. Vi anbefaler at en reduserer antall sluser for utganger og innganger til baneområdet til det som dere mener er et minimumsbehov eller funksjonelt. Likevel ber vi om at det i forbindelse med en rehabilitering monteres rister til avbørsting granulater som har festet seg til sko og klær ved disse slusene. Det samme gjøres ved hovedport for spillerinnmarsj/inngang hvor det etableres en såkalt miljøstasjon med infoskilt. De ekstra miljøtiltakene kan innarbeides i den totale kostnadsrammen for rehabiliteringen, og utløse spillemidler.

Banen ligger plassert «nede i en gryte» med store jordvoller rundt. Dette virker preventivt i forhold til potensiell granulaterflukt.

GENERELT:

Gammelt kunstgress må tas av og resirkuleres . Det finns nå norske firma som har, eller er i ferd med å få på plass et mobilt opplegg for mottak og resirkulering av kunstgress. Pr. i dag har TEBe Sport i Trondheim et operativt norsk system. Vi anbefaler sterkt at en slik løsning for mottak og resirkulering anvendes. ReMatch i Danmark har også en operativ og godkjent løsning for dette. Dette er både den mest miljø- og klimavennlige måten å håndtere gammelt kunstgress på, og en vil om mulig også kunne gjenbruke sand eller granulat om de tilfredsstillende kravene vi setter; Sirkulærøkonomi.

Rennesøy FK og Mastar IL som brukere har mange fotballspillet med særlig stor klubb med stor aktivitet i barne- og ungdomsfotballen. Behovet for spilleflater i kunstgress er derfor stort.

På bakgrunn av ovenfornevnte vurderinger og anbefalinger, mener vi derfor at det er ekstraordinære forhold som tilsier at Rennesøy Fotballbane/Vikevåg Kunstgress bør få nytt kunstgressdekke SNAREST!!

6. SPILLEMIDLER / FINANSIERING

6.1 Spillemidler

Ved rehabilitering av kunstgressdekke kan det etter minst 10 år fra ferdigstilling og etter at en tilstandsrapport tilsier det, gis spillemidler med inntil 1/3 av total kostnad begrenset oppad til 1 mill kr for 11er baner og inntil kr 400.000 for 7er baner (spilleflate 40x60m). For rehabilitering av andre elementer enn kunstgressdekke må tiltaket være minst 20 år for å kunne være spillemiddelberettiget. For Nord-Norge er det tillegg se www.idrettsanlegg.no.

Ved nybygg av kunstgressbaner er tilskuddssatsene 1/3 av total kostnad oppad begrenset til 2.5 mill kr for 11er baner (64x100m) og 1 mill kr for 7er baner. Dette inkluderer grunnarbeider, kunstgressdekke og lysanlegg.

Vi viser for øvrig til ”Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet” V-0732 utgitt av Det Kongelige Kulturdepartement når det gjelder øvrige krav ved tildeling av spillemidler, se www.idrettsanlegg.no.

6.2 Merverdiavgift

Det kan gis kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Dette gjelder også idrettslag, som kan søke Kulturdepartementet etter nærmere regler. Se www.idrettsanlegg.no og «bestemmelser for kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg

